

Dr. Donáth Tibor professor emeritus

Az igazi „Homo anatomicus”

„Volt egyszer egy ifjú medikus, aki minden vizsgája előtt leült a zongorához és eljátszotta Mozart Török indulóját. Ám egy nap – késésben lévén – hezitálni kényszerült, hogy elinduljon-e, vagy mégis a zongorához üljön. Győzött a rituálé: medikusunk eljátszotta a Török indulót, ám elkésett, és így aznap már nem is vizsgázhatott le.” Ez az anekdota is egyike azoknak, amelyekkel Donáth professor úr a saját életéből merítve illusztrálta a medikusi lét szépségeit és nehézségeit. Óráin nemcsak anatómiát, orvosi szemléletet, hanem egyetemességet és kultúrát is csepegtett belénk – oly sikeresen, hogy évtizedek múltán is idézzük egy-egy jellegzetes fordulatát. Ars poeticája szerint az alapos anatómiai ismeretek nélkülözhetet-

„Minden munkát lehet gépekkel helyettesíteni, a tanulást nem.”

Donáth Tibor Budapesten született 1926. november 13-án; 1950-ben diplomázott, majd az I. Sz. Anatómiai Intézet oktatókarához csatlakozott, ahol Kiss Ferenc visszavonulása után, 1961-ben megbízott tanszékvezető lett. A Fogorvostudományi Kar megalapítása, 1955 óta tevékenyen részt vállalt mind az oktatásban, mind pedig a kar irányításában. 1969-ben egyetemi tanárrá nevezték ki, és ezzel párhuzamosan az ELTE Bölcsészettudományi Karán pszichológiai kiegészítő diplomát szerzett.

lenek a magas szintű klinikai munkához, de emellett a humán értékekben gondolkodó jövődó orvosnemzedékek nevelését is fel kell vállalnunk.

Donáth professor úr tudományos tevékenységében az idegrendszer kutatása képezte a fő irányvonalat, de mindvégig fog-

lalkoztatták a mozgásbiológia, a nevelés, illetve a felsőoktatás szervezési kérdései, valamint az anatómiai terminológia egységesítése. 1986–1997 között a Magyar Anatómiai Társaság főtítokára, majd elnöke. Jelenleg is a Magyar Mozgás- és Viselkedésbiológiai Társaság szakosztály-elnöke. A havonta kétszer megjelenő egyetemi újságnak évtizedek óta rendszeres publicistája, a szerkesztőbizottság elnöke, majd visszavonulása után tiszteletbeli elnöke. Tagja, illetve alelnöke a Magyar Orvosírók és Képzőművészek Társaságának.

„A sarlatánok ellen csak műveltség emelésével küzdhetesz!”

Donáth Tibor a mai orvosképzés meghatározó egyénisége, nevéhez köthető számos egyetemi tankönyv, atlasz vagy az anatómiai nevek szótára, amely nagyban megkönnyíti az elsőéves orvostanhallgatók évközvetését, hiszen rendet vág a rájuk zúduló latin nevek rengetegében. Mégis, oktatói hitvallása szerint az orvosképzés döntő eleme nem a curriculum, hanem a tanár-diák kapcsolat. „Állt a tábla mellett, a maga fölrajzolta ábrát magyarázva, és megmutatta, hogy egy alsó állcsontnál a gyulladás merre terjedhet, és mi a klinikai jelentősége” – írta róla egy régi diákja, *Barabás András*. Donáth professor úr mindig pontosan tudta, hogy az előadás melyik pillanatában kell egy kicsit lazítani és „Jenőkérről” egy pár szót ejteni, hogy az általa elmondottak biztosan megragadjanak.

Az anatómiaszigorlat az egyik legnagyobb próbatétele a preklinikumnak, itt ugyanis nemcsak az elsajátított tananyagról, de túlélőképességről is számot kell adni, hiszen a vizsga hosszú ideig tart és rendkívül szerteágazó feladatokat ró a hallgatókra. Bizonyítani kell gyakorlati és elméleti felkészültségüket egyaránt. Mégis, ha a vizsgáztatót az a jóindulatú kíváncsiság motiválja, hogy az előtte ülő medikus mennyire értette meg a tanultakat, és hogyan tudja azt továbbgondolni, felhasználni, akkor a légkör oldódik és diskurzussá nemesül. Talán ebben a sorsformáló pillanatban döntöttem én is el, hogy anatómus leszek.

„Fantázia nélkül szürke az élet. Nélküle nem látsz a síkból három dimenziót, a feketéből színeset, a konkrétból absztraktot.”

Donáth professor úr nemcsak anatómusként alkotott maradandót, hanem szépíróként és remek

színpadi előadóként is ismerhetjük őt. Nem múlhatott el egyetemi vagy intézeti rendezvény Donáth Tibor gondosan előkészített és magas színvonalon előadott fellépése nélkül. A hallgatóság kedvence volt a Herendi Gábor által megörökített nevezetes Fogorvosdélutánokon is. Ilyen alkalmakkor szívesen bújt operákból vagy színdarabokból ismert figurák jelmezébe és a megfelelő zenei aláfestés mellett tartott görbe tükröt az egyetemi vagy akár a tágabb, társadalmi létben felbukkanó visszások elé.

Ki ne emlékezne a rettenthetetlen Matadorra, aki az anatómiai szigorlatot (fiesta anatomica) egy bikaviadal arénájához hasonlította, ahol a rengeteg vizsgáztató között előbb-utóbb elvérzik az üzőtt (vizsgázó) Fekete RoBika. De szerencsére, sebei gyógyultával, augusztusban visszatér, és már ő győz az addigra testileg-lelkileg kimerült matadorok-picadorok hada felett. Vagy idézzük meg a „bájos” Deherezádé szellemét, aki a Brachium (kar) és Antebrachium (alkar) között dúló adáz küzdelem történetét mesélte el, ezzel figurázva ki az egyetem általános orvosi és fogorvosi karai között dúló értelmetlen tusakodást.

A 80-as évek végének szerencsevadászairól mintázva írta az újkori Mephisto monológiáját: „Eladó az egész világ! ...tekintsük át inkább, mit is tudnánk eladni még...” – hiszen az anatómus csak tudja, melyik szerv milyen értékes – adjuk el tanársegédeink agyát! (Ezzel figyelmeztetve a már akkor is jelentős agyelszívás problémájára.)

A leíró anatómus számára semmiség a ruházat rétegzettségének tudományos értékelése. A divatban is járatosan remek leírást ad a supracutan struktúrák egyedfejlődéséről, ahol is a magzatmázat születés után a stratum pelenkae (újabb nevén stratum Libero) váltja fel, ennek helyére kerül később a laza rostos szövetből készült (itt-ott elasztikus rostokkal is átszótt) stratum bugyiensis. További helytálló és kultúrantrologiailag is megalapozott meglátása, hogy a felületi rétegek köldök feletti elterjedése a későbbi fejlődés következménye.

Donáth Tibor idén lett 82 éves, példamutató frissességgel őrzi szellemét, nyitott minden újdonságra és mindig nagy társaság veszi körül. Kiemelkedő pszichológusi és pedagógiai adottságokkal fűszerezett, európai műveltségű, hangulatos egyénisége és évtizedeken át tartó fáradozásai a Semmelweis Egyetem egyik legkiemelkedőbb tanárává avatták.

DR. SZÉKELY ANDREA DOROTTYA
Semmelweis Egyetem Anatómiai
Szövet- és Fejlődéstani Intézet

GENERIGHT[®]

A RICHTER GEDEON TÖBB, MINT 100 ÉVES GYÓGYSZERIPARI MŰLTÁVAL. JELENLEG A RICHTER GEDEON A RÉGIÓ VEZETŐ GYÓGYSZERIPARI CSOPORTJA, REGIONÁLIS MULTINACIONÁLIS VÁLLALAT. TERMÉKEI A VILÁG SZÁMOS ORSZÁGÁBAN MEGTALÁLHATÓAK, AZ USA-TÓL KEZDVE AZ EU-N ÁT OROSZORSZÁGIG, ÁZSIÁIG.

A GENERIGHT PORTFOLIÓT MINŐSÉG, BIZTONSÁG, BIZALOM, ÁTLÁTHATÓSÁG ÉS STABILITÁS JELLEMZI.

A RICHTER MISSZIÓJA A GENERIGHT PORTFOLIÓVAL EGY MAGAS HOZZÁADOTT ÉRTÉKŰ, NAGY SZAKMAI TAPASZTALATI HÁTTÉRREL RENDELKEZŐ TERMÉKCSALÁD ELJUTTATÁSA ELÉRHETŐ ÁRON A BETEGEK RÉSZÉRE, JAVÍTVÁ EZZEL ÉLETMINŐSÉGÜKET ÉS NÖVELVE AZ EGÉSZSÉGBEN ELTÖLTÖTT ÉVEIKET.

Emren[®]
ramipril

Narva SR[®]
indapamid

Glindia[®]
glimepirid

MEGBÍZHATÓ MAGYAR PARTNER A GYÓGYÍTÁSBAN!

RICHTER GEDEON

1103 Budapest, Gyömrői út 19-21. Gyógyszertári Marketing Osztály: 432-6142 www.richter.hu
Gyógyszerbiztonsági osztály: 505-7032 drugsafety@richter.hu